

## AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ŞƏKİ-ZAQATALA İQTİSADI REGIONUNUN KİTABXANA-İNFORMASIYA SİSTEMİNDƏ DİYARŞÜNASLIQ FONDLARI

**Daşqın Məhəmmədli**

*Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekan müavini,  
Kitabxana resursları və informasiya əxtarış sistemləri kafedrasının müəllimi  
dashqin.muhammedli@mail.ru*

***Xülasə:** Məqalədə Azərbaycan Respublikasının Şəki-Zaqatala iqtisadi regionun tərkibinə daxil olan inzibati rayonlarda mövcud olan diyarşünaslıq kitabxana-informasiya resursları haqqında məlumat verilir. Regiona daxil olan inzibati rayonların MKS-lərinin (Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemləri) diyarşünaslıq ədəbiyyatının formalaşdırılması və təbliği sahəsində fəaliyyəti haqqında bəhs olunur. Regionun kitabxana-informasiya infrastrukturunda diyarşünaslıq informasiya resurslarının yeri və rolu konkret faktlarla təhlil edilir. Məqalədə region kitabxanalarında formalaşmış diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondlarının diyara dair mötəbər elmi-nəzəri baza kimi əhəmiyyəti şərh olunur.*

***Açar sözlər:** Şəki-Zaqatala iqtisadi regionu, kitabxana-informasiya infrastrukturunu, Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemi, diyarşünaslıq ədəbiyyatı, diyarşünaslıq informasiya resursları, diyarşünaslıq fondu, informasiya əxtarış sistemləri, kataloq-kartoteka sistemi.*

Kitabxanaların informasiya resursları sistemində diyarşünaslıq ədəbiyyatı nümunələri xüsusi aktuallığa malikdir. Əlaqədar ədəbiyyatlarda diyarşünaslıq bir diyarın, geniş mənada ölkənin təbii-coğrafi şəraitinin, tarixinin, mədəniyyətinin, etnoqrafiyasının, adət-ənənələrinin öyrənilməsidir. Azərbaycanda diyarşünaslıq dedikdə, əsasən, onun bütün Azərbaycanı kompleks şəkildə deyil, bu regionda yaşayan xalqların, azlıqların, etnik qrupların adət və ənənələrini, məişətini, geyimlərini, həyat tərzlərini, folklorunu və s. öyrənilməsi nəzərdə tutulur. Diyarşünaslıq həm də, diyarın, rayonun maddi və mədəniyyət abidələrini, sənaye və kənd təsərrüfatını, görkəmli xadimlərini öyrənir və bu kontekstdə əhəmiyyətli ümumiləşdirmələr aparır [8].

Qədim və orta əsrlərdə diyarşünaslıqla əlaqədar tarixçilərin, salnaməçilərin, rəssamların, şairlərin əsərlərində məlumat vardır. Bu əsərlərdə bəzində danışılan hadisələr, görkəmli şəxsiyyətlər, şairlər, sərkərdələr, qədim tikililər və s. haqqında məlumatlar sonrakı nəsillərə gəlib çata bilmişdir. Qədim qalalar, qəsrlər, məscidlər ilkin diyarşünaslıq nümunələridir. Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti dövründə diyarşünaslıq işləri xeyli genişlənmiş, əhalinin daha çox hissəsi bu işə cəlb olunmuş, görkəmli elm adamları xalqımızın maddi və mənavi irsini öyrənməyə, tədqiq etməyə həvəsləndirilmişdir.

XX əsrin 20-ci illərində Azərbaycanda ilkdیارşünaslıq xarakterli kitablar ərsəyə gəldi. Azərbaycanın yeraltı və yerüstü sərvətləri haqqında kitablar yazılmağa, kitabxanalar, muzeylər meydana gəlməyə başladı. 1922-ci ildə diyarşünaslığa dair "Azərbaycan-Türk mətbuatı" kitabı çap olundu. 1923-cü ildə Azərbaycan Mərkəzi Dövlət Kitabxanası (indiki M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası) təşkil olundu və 1963-cü ildə burada "Diyarşünaslıq və milli bibliografiya" bölməsi yaradıldı. Onun əsas vəzifəsi diyarşünaslığa aid materialları oxucuların istifadəsinə vermək idi. Dövlət kitabxanası həm tövsiyə bibliografiyasının mərkəzi, həm də kütləvi kitabxanaların metodik mərkəzi kimi formalaşdırılır və bu əsasında 1974-cü ildən "Diyarşünaslıq və milli bibliografiya" şöbəsi kimi müstəqil fəaliyyət göstərir [14].

Göründüyü kimi, diyarşünaslıq bir çox elmlərlə ciddi integrativ əlaqəyə malikdir ki, bunlardan kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq elmlərini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Məlumdur ki, hər bir diyarın, rayonun kitabxana-informasiya infrastrukturunu müxtəlif mövzulu və predmetli informasiya resurslarından ibarətdir. Həmin diyara, rayona daxil olan kitabxana fondları sistemində konkret rayonun, diyarın tarixinə, mədəniyyətinə, ədəbiyyatına, incəsənətinə, iqtisadiyyatına, təbiətinə, kənd təsərrüfatına, görkəmli xadimlərinə, folkloruna, həyat tərzinə dair spesifik informasiya daşıyıcılarını toplayıb mühafizə edən, onların sistemli ictimai istifadəsinə təşkil edərək, diyar, rayon üzrə qeyd etdiyimiz aspektlərdə tədqiqat aparan və ümumən konkret diyarla, rayonla maraqlanan informasiya tələbatçılarına kitabxana-bibliografiya-informasiya xidməti göstərən xüsusi başlıqlı (sərlövhəli) diyarşünaslıq fondları yaradılır. Həmin diyarşünaslıq fondları diyara dair informasiya tələbatının kompleks ödənilməsinin ən mötəbər elmi-nəzəri bazaları kimi kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq elmləri kontekstində təhlil olunur.

Həmçinin, diyara, rayona dair mövcud olan informasiya birinci dərəcəli (ilkin) sənədlər haqqında bibliografik (ikinci dərəcəli) informasiya verən diyarşünaslıq bibliografiyası nümunələri yaradılır ki, bu da informasiya tələbatçılarına konkret aspekt üzrə ayrı-ayrı dövrlərdə işıq üzü görmüş, milli və müxtəlif dillərdə mövcud olan informasiya mənbələri, onların nəşr yeri, dili, nəşr tarixi, nəşriyyatı, məzmunu, tirajı, müəllifi (müəllifləri) və s. haqqında məlumat verərək, informasiya-kommunikasiyalar sistemində əhəmiyyətli funksional rol oynayır [6].

Azərbaycan Respublikasının iqtisadi regionları sırasında özünəməxsus spesifik tarixi ənənələrə, multikultural xüsusiyyətlərə, milli spesifikaya malik olan Şəki-Zaqatala iqtisadi regionunun tərkibinə daxil olan Qəbələ, Şəki, Qax, Oğuz, Zaqatala və Balakən inzibati rayonlarının kitabxana-informasiya infrastrukturunda da quruluşuna, tematikasına, məlumat-əxtarış aparatının özünəməxsusluğu ilə səciyyələnən zəngin diyarşünaslıq informasiya resurslarına malik diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları mövcuddur.

Azərbaycan Respublikasının Şəki-Zaqatala iqtisadi regionuna daxil olan Şəki inzibati rayonunun (şəhərinin) Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində formalaşdırılan aşağıdakı diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları mövcuddur:

“Ulu öndər heydər Əliyev və Şəki”, “Gözəl diyar Şəki”, “Prezident İlham Əliyev və Şəki”, “Hacı Çələbi Xan”, “Hüseyn xan Müştəq”, “Əbdülqəni əfəndi Nuxəvi Xalisəqarızadə”, “Mirzə Fətəli Axundov”, “Məhəmməd Şakəvi”, “Qasım bəy Nəbibbəyov”, “Şəki şəhəri xalqımızın elm, maarif və mədəniyyət mərkəzi kimi”, “Salman Mümtəz”, “Bəxtiyar Vahabzadə”, “Sabit Rəhman”, “Şəfiqə Axundova”, “Yaqub Mahmudov”, “Cəvdət Hacıyev”, “Rasim Ocaqov”, “Lütvəli Abdullayev”, “İsmayıl Osmanlı”, “Şəki Xan Sarayı”, “Fuad Əbdürrəhmanov”, “Cəlil Hüseynov”, “Cəbrayıl Hüseynov”, “Məcid Rəsulov”, “Heydər Əfəndiyev”, “Zülfüqar Zülfüqarov”, “Mahmud İsmayilov”, “Şəki karvansaraları”, “Niyazi Səmədov”, “Qurban Cəlilov”, “Əbdüləzəl Dəmirçizadə”, “Şəki mətbəxi”, “Mikayıl Cəbrayıl”, “İsmayıl bəy Nakam”, “Əhmədiyyə Cəbrayıl”, “Rəşid bəy Əfəndiyev”, “Yaşar Qarayev”, “Şəki: 44 günlük Vətən müharibəsində” və s [16].

Qədim Şəki diyarına dair adları çəkilən zəngin diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları diyarın tarixi-mədəni, sosial-iqtisadi, siyasi-ictimai keçmişinə və bu gününə dair faktik və gələcəyə dair proqnostik təhlilləri özündə əks etdirən unikal sənədlərlə zəngindir. Bu sənədlər informasiya kommunikasiyaları sistemində qədim Şəki diyarına dair minlərlə resursların maneəsiz və optimal dövryyəsinin təşkilinə xidmət edərək, ümumən informasiya tələbatçılarına kompleks kitabxana-bibliografiya və informasiya xidmətinə təşkil edən funksional obyektlər kimi təhlil edilir.

İqtisadi regiona daxil olan Qəbələ inzibati rayonunun Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində diyara dair aşağıdakı diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları formalaşdırılmışdır:

“Ulu öndər Heydər Əliyev və Qəbələ”, “Qəbələnin tərəqqisinin memarı İlham Əliyev”, “Qədim Qəbələ”, “Qəbələ Qafqaz Albaniyasının paytaxtı”, “Qəbələnin təbiəti”, “Qəbələlilər”, “General Polad Həşimov”, “Qəbələ şəhidləri”, “İsmayıl bəy Qutqaşınlı”, “Gözəl Qəbələ” və s [18].

Beləliklə, Qəbələ inzibati rayonuna dair yuxarıda adları qeyd olunan diyarşünaslıq fondları rayonun kompleks elmi-nəzəri diyarşünaslıq mənbələri rolunu oynaraq, qədim Qəbələnin keçmişini, bu gününü və gələcəyinə dair təhlilləri işıqlandıran unikal informasiya vasitələrinin kommunikativ keçiricisi rolunda çıxış edir.

Şəki-Zaqatala iqtisadi regionuna daxil olan Qax inzibati rayonunun Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində aşağıdakı diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları formalaşdırılmışdır:

“Tarixi Qax”, “Ulu öndər Heydər Əliyev və Qax”, “Qaxın müasir inkişafı və Prezident İlham Əliyev”, “Şeyx Şamil”, “Qaxın təbiəti”, “Qaxlılar”, “Qax şəhidləri”, “Qaxın tarixi abidələri”, “İlisu”, “Qax meşələri”, “Qaxın coğrafiyası və iqlimi”, “Qaxın əhalisi” və s [20].

Bu mənbələr Qax inzibati rayonunun tədqiqatçıları, rayona dair lokal informasiya tələbatçıları, rayonun kompleks istiqamətlər üzrə problem və pers-

pektivlərinin elmi-nəzəri problemləri ilə məşğul olan oxucu qrupları üçün əvəzsiz informasiya resursları kimi xüsusi aktuallıq kəsb etməkdədir.

İqtisadi regiona daxil olan Oğuz inzibati rayonunun Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində aşağıdakı adlarda diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları yaradılmışdır:

“Ümummilli lider Heydər Əliyev və Oğuz”, “Oğuzun inkişafı və Prezident İlham Əliyev”, “Oğuz şəhidləri”, “Oğuzun tarixi”, “Oğuzun coğrafiyası”, “Oğuzun əhalisi”, “Oğuzlular 44 günlük Vətən müharibəsində”, “Oğuz meşələri”, “Oğuzun təsərrüfatı”, “Oğuzun təbiəti”, “Oğuzun keçmişi” və s [5].

Beləliklə, Azərbaycan Respublikasının Şəki-Zaqatala iqtisadi regionuna daxil olan Oğuz inzibati rayonunun kitabxana-informasiya şəbəkəsində təşəkkül tapan yuxarıda adları qeyd olunan diyarşünaslıq fondları rayonun taixi-mədəni və təbii-coğrafi, eləcə də, digər bir çox aspektlərdən öyrənilməsi və tədqiqi baxımdan əvəzsiz dəyərə malik informasiya bazalarıdır. Bu bazalar minillər boyu diyara dair toplanmış biliklərin elmi-informasiya əsasını təşkil edən ən əsas kommunikasiya həlqələrindən biri kimi funksional mahiyyət kəsb edir.

Azərbaycan Respublikasının Şəki-Zaqatala iqtisadi regionuna daxil olan Zaqatala inzibati rayonunun Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində aşağıdakı adlarda diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları formalaşdırılmışdır:

“Ümummilli lider Heydər Əliyev və Zaqatala”, “Müasir Zaqatala və Prezident İlham Əliyev”, “Zaqatalanın əhalisi”, “Multikultural Zaqatala”, “Zaqatala şəhidləri”, “Zaqatalanın təbiəti”, “Zaqatala 44 günlük Vətən savaşında”, “Zaqatala şəhidləri”, “Xalidə Həsilova”, “Milli Qəhrəman Natiq Məmmədov”, “Milli Qəhrəman Faiq Əmirov”, “Zaqatalanın iqtisadi poetnsialı”, “Zaqatala və folklor”, “Zaqatalalı ustalar” və s [12].

Zaqatala inzibati rayonunun kitabxana-informasiya şəbəkəsi sistemində adları qeyd olunan bu diyarşünaslıq fondlarının elmi-nəzəri əhəmiyyəti əvəzsizdir. Bu fondları təşkil edən zəngin sənəd-informasiya resursları diyara dair unikal mənbələr kimi öz aktuallığını daim qoruyan və zəngin bilikləri gələcək nəsillərə ötürməkdə keçirici rolunda çıxış edən bilik mənbələri kimi səciyyəlinir.

Şəki-Zaqatala iqtisadi regionuna daxil olan Balakən inzibati rayonunun Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sistemində daxil olan diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondları aşağıdakılardır:

“Ulu öndər Heydər Əliyev və Balakən”, “Gözəl diyar Balakən və Prezident İlham Əliyev”, “Multikulturalizm və Balakən”, “Balakən abidələri”, “Balakən folkloru”, “Balakən şəhidləri”, “Balakən 44 günlük Vətən savaşında”, “Tarixçi alim Qiyasəddin Qeybullayev”, “Balakənin coğrafiyası”, “Balakən geyimləri”, “Balakən məişəti”, “Balakəndə təsərrüfat”, “Balakənin təbii flora və faunası”, “Balakəndə musiqi”, “Rəsul Çunayev” və s [14].

Bu fondlar Balakən inzibati rayonunun bütün aspektlərdən tədqiqi və öyrənilməsi kontekstində mühüm elmi-nəzəri baza rolunu oynayan, diyara dair ən qiymətli və unikal mənbələri özündə cəmləşdirən sənəd-informasiya sistemləri kimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edirlər.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Respublikasının Şəki-Zaqatala iqtisadi regionunun kitabxana-informasiya resursları sistemində diyarşünaslığa dair informasiya mənbələri həm miqdarı, həm də diyarın ayrı-ayrı aspektlərdən öyrənilməsi etibarilə xüsusi aktuallığı ilə səciyyələnilir. Diyarşünaslığa dair adları çəkilən sənəd-informasiya fondlarında diyarın tarixinə, mədəniyyətinə, incəsənətinə, ədəbiyyatına, folkloruna, məişətinə, təbiətinə, iqtisadiyyatına, iqliminə, təbii-coğrafi mövqeyinə, turizm imkanlarına, sənətkarlıq və memarlıq nümunələrinə, əhalinin etnik tərkibinə, milli adət-ənənələrə, lokal mental spesifikasiyaya, diyarın görkəmli xadimlərinə və s. dair minlərlə unikal mənbələr, nadir və qiymətli nəşrlər, eləcə də, foto, audio və video sənədlər toplanıb mühafizə edilir və onların sistemli ictimai istifadəsi təmin edilir.

Azərbaycan Respublikası öz dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonra, xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin və onun siyasi xəttinin layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyevin yeritdiyi uzagörən siyasətinin uğurlu nəticələri sırasında mühüm yer tutan Azərbaycan Respublikası regionlarının 2004-2008, 2009-2013 və 2019-2023-cü illərdə illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramları ölkəmizdə regionların tərəqqisinə, rayonlarda diyarşünaslığın hərtərəfli inkişafına əhəmiyyətli hüquqi-elmi və təşkilati töhfə olaraq qiymətləndirilir. 2004-cü ilin 12 yanvarında "Azərbaycan Respublikasında latın qrafikasında kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsinə dair" Azərbaycan Respublikası prezidentinin Sərəncamına əsasən diyarşünaslığa dair çoxsaylı informasiya resursları latın qrafikasında yenidən nəşr edilərək kitabxanalara paylandı ki, məhz bu mühüm amil də ölkənin bütün regionlarının, eləcə də, bu regionlar sırasında özünəməxsus spesifik xüsusiyyətləri ilə seçilən Şəki-Zaqatala iqtisadi regionunun kitabxana-informasiya infrastrukturunun mühüm tərkib hissəsi kimi təhlil edilən diyarşünaslıq ədəbiyyatı fondlarının zənginləşməsi və inkişafına əhəmiyyətli təkan verməyə başladı. Həmin Sərəncamın 2-ci bəndində deyilir: "Azərbaycan Respublikasının Nazirlər kabineti 2004-cü ildə Azərbaycan Respublikasının bütün kütləvi kitabxanalarına və orta tədris müəssisələrindəki kitabxanalara latın qrafikası ilə yenidən çap olunmuş kitabların alınması üçün zəruri vəsaitin ayrılmasını təmin etsin" [10]. Buradan göründüyü kimi, bu ali dövlət sənədində dövlət müstəqilliyinin rəmzlərindən biri sayılan ana dilinə dövlət qayğısının daha da artırılmasını təmin etmək, Azərbaycan ədəbiyyatı, mədəniyyəti və elminin ən gözəl nümunələrini müasir dövrdə təbliğ etmək və gələcək nəsillərə çatdırmaq məqsədilə Azərbaycan dilində əvvəllər kiril qrafikasında çap olunmuş əsərlərin latın qrafikası ilə yenidən nəşrinin kütləvi surətdə həyata keçirilməsi zərurəti nəzərə alınmaqla bərabər, həm də ölkədə müxtəlif növ və tipli kitabxana şəbəkələrinin, milyonlarla mənbələri özündə əks etdirən zəngin kitabxana-informasiya resursları sisteminin, eləcə də, kitabxana-bibliografik-diyarşünaslıq informasiya mənbələrinin yaradılması prosesinin inkişafının yeni mərhələdə əsas prioritetlərindən birini istiqamətləndirilir.

#### İstifadə olunmuş ədəbiyyatın siyahısı:

- 2015-ci ildə Mədəniyyətin əsas göstəriciləri/Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi.2016: [Elektron resurs]/ URL: <http://www.stat.gov.az/>
- 2016-cı ildə Mədəniyyətin əsas göstəriciləri/Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi.2017: [Elektron resurs]/ URL: <http://www.stat.gov.az/>
- Azərbaycan Dövlət Statistika Komitəsi: 2013-cü ilin əvvəlinə iqtisadi və inzibati rayonlar, eləcə də şəhər yaşayış məntəqələri üzrə əhalinin cins bölgüsündə sayı (min nəfər): [Elektron resurs]/URL: <http://www.stat.gov.az>
- Azərbaycan Dövlət Statistika Komitəsi:Zaqatala rayonu: [Elektron resurs]/ URL: [https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite\\_ref-Zaqatala\\_rayonu](https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite_ref-Zaqatala_rayonu)
- Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin rəsmi internet saytı / URL: <http://www.mct.gov.az>.
- Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı.29 mart 2016:[Elektron resurs]/ URL: <https://president.az/artices18201>
- Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin strukturunun və idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı. 15 yanvar 2019: [Elektron resurs]/ <https://president.az/artices18201>
- "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı" təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanı:[Elektron resurs]/ URL: <https://www.azertag.az/xeber/>
- Ethno-Caucasus, Etnodemografiya kavkaza: Zakatalskiy rayon (perepis 1939 qoda): [Elektron resurs]/ URL: [https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite\\_ref-Zakatalskiy\\_uezd\\_\(perepis\\_1939\\_qoda\)](https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite_ref-Zakatalskiy_uezd_(perepis_1939_qoda))
- <https://e-qanun.az/framework/5427>
- Ethno-Caucasus, Etnodemografiya kavkaza: Zakatalskiy rayon (pere-pis 1959 qoda): [Elektron resurs]/ URL: [https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite\\_ref-Zakatalskiy\\_\(perepis\\_1939\\_qoda\)](https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite_ref-Zakatalskiy_(perepis_1939_qoda))
- Ethno-Caucasus, Etnodemografiya kavkaza: – Zakatalskiy rayon (perepis 1979 qoda): [Elektron resurs]/URL: [https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite\\_ref-Zakatalskiy\\_uezd\\_\(perepis\\_1979\\_qoda\)](https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite_ref-Zakatalskiy_uezd_(perepis_1979_qoda)): [Elektron resurs]/ <https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala> URL: <https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala>
- Qax Rayon İcra Hakimiyyətinin rəsmi saytı / URL: <http://www.qax-ih.gov.az/page/11.html>
- M.F. Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının rəsmi saytı / URL: [www.anl.az](http://www.anl.az)
- Population Population statistics of Eastern Europe: Ethnic Ethnic composition of Azerbaijan by 2009 census:[Elektron resurs]/ URL: <http://pop-stat.mashke.org/>
- Şəki Rayon İcra Hakimiyyətinin rəsmi saytı / URL: <http://www.sheki-ih.gov>
- URL: Ethno-Caucasus, Etnodemografiya kavkaza: Zakatalskiy uezd (perepis 1926 qoda):[Elektron resurs]/ [https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite\\_ref-Zakatalskiy\\_\(perepis\\_1926\\_qoda\)](https://az.wikipedia.org/wiki/Zaqatala.cite_ref-Zakatalskiy_(perepis_1926_qoda))
- URL: <http://gabala.cls.az/more/text/8202http://gabalacity>
- URL: <http://gsaz.az/articles/view/112ShakiZaqatala-iqtisadicoğrafi-rayonu>
- URL: [https://az.wikipedia.org/wiki/Qax\\_rayonu-cite\\_ref\\_Ethnic\\_composition\\_of\\_Azerbaijan\\_by\\_2009\\_census\\_5-0](https://az.wikipedia.org/wiki/Qax_rayonu-cite_ref_Ethnic_composition_of_Azerbaijan_by_2009_census_5-0)

**Краеведческие фонды в библиотечно-информационной системе Шеки-Закатальского экономического района Азербайджанской Республики**

***Резюме:** В статье представлена информация о краеведческой библиотеке и информационных ресурсах, имеющихся в административных районах, входящих в состав Шеки-Закатальского экономического района Азербайджанской Республики. Рассмотрена деятельность Централизованных библиотечных систем (ЦБС) административных районов, входящих в состав региона, в сфере формирования и популяризации краеведческой литературы. На конкретных фактах анализируется место и роль краеведческих информационных ресурсов в библиотечно-информационной инфраструктуре региона. В статье анализируется значение фондов краеведческой литературы, сформированных в областных библиотеках, как надежной научно-теоретической базы по региону.*

***Ключевые слова:** Шеки-Закатальский экономический район, библиотечно-информационная инфраструктура, ЦБС, краеведческая литература, краеведческие информационные ресурсы, краеведческий фонд, информационно-поисковые системы, каталого-файловая система*

D.Mahammadli

**Local history funds in the library-information system of Sheki-Zagatala economic region of the Republic of Azerbaijan**

***Summary:** The article provides information about the local history library and information resources available in the administrative regions included in the Sheki-Zagatala economic region of the Republic of Azerbaijan. The activity of Centralized Library Systems (MCS) of the administrative regions included in the region in the field of formation and promotion of local history literature is discussed. The location and role of local history information resources in the library-information infrastructure of the region is analyzed with concrete facts. The article analyzes the importance of regional literature funds formed in regional libraries as a reliable scientific-theoretical base on the region.*

***Key words:** Sheki-Zagatala economic region, library-information infrastructure, Centralized Library System, local history literature, local history information resources, local history fund, information search systems, catalog-file system*

**Rəyçi: t.ü.f.dok. R.Qardaşov**